

Joan Calví: trencant tòpics

Ds, 16/01/2010 per Catalunya Religió

Del teòleg francès Joan Calví se'n diuen moltes coses. Unes són certes, i altres no, i just quan se celebren els [500 anys](#) el seu naixement és un bon moment per revisar la seva figura. “Hi ha molts tòpics sobre la Reforma, que està molt mal entesa. Es diu pràcticament de tot: que és l’origen del capitalisme, de la democràcia, de la teocràcia”, explica [Marta García Alonso](#), professora d’història de la UNED i autora del llibre ‘La teologia política de Calvino’, i que s’autodefineix com a atea.

García Alonso ho va dir en una jornada teològica organitzada pel portal d’internet [Lupa Protestante](#) i el consell pastoral de [l’Església Evangèlica de Catalunya](#) celebrada el dissabte 16 de gener, que va comptar amb el suport de la Federació d’Esglésies Protestants Suïsses (SEK-FEPS).

Un altre dels tòpics, indica García Alonso, és concebre al primer reformador, Martí Luter, com “el místic, el teòleg i el religiós”, i Calví com “l’eclèsial, el que està el cantó del dret, el canonista”. També sosté que el concepte de llibertat religiosa és posterior al segle XVI, quan va tenir lloc la Reforma, tot i que fou un primer pas, pel pluralisme religiós que va comportar en les societats on el moviment no fou perseguit, com va passar a Espanya.

El teòleg català format a Ginebra Carles Capó, que és pastor de [l’església protestant situada al número 26 del carrer Tallers de Barcelona](#), considera que bona part de les aportacions de Calví segueixen sent vàlides. Entre elles, ‘Soli Deo Gloria’, “Déu per sobre de tot, només a Déu li debem la glòria, i està per sobre de qualsevol poder polític i humà”.

Una aportació que fa la Reforma, i que Calví consolida, és la importància de la lectura directa de les Escripures per part dels creients . “Amb el principi de ‘Sola scriptura’, la Reforma descarta qualsevol altre sistema de comprensió del món que no sigui el de la Bíblia”, indica Capó.

Aquest pastor també indica que un altre dels tòpics més extesos és la idea de que “Calví va fundar el capitalisme”, a partir d’una lectura “simplificada” de l’obra cabdal del sociòleg alemany [Max Weber](#), ‘L’ètica protestant i l’esperit del capitalisme”. “El que Weber ens demostra és que principis opressius com la doble predestinació implicaven conseqüències alliberadores, que és la superació del feudalisme”, al llarg dels segles XVII i XVIII, afegeix García Alonso.

Capó, que s’autodefineix com a calvinista, va instar als protestants a ser honestos i a “no voler exculpar” a Calví de la condemna a mort per part de les autoritats ginebrines del metge, teòleg i humanista aragonès [Miquel Servet](#), acusant-lo d’heretgia, per la seva negativa a la Trinitat i la defensa del baptisme a l’edat adulta.

Precisament, Calví fou un gran detractor de l’anabaptisme, els moviments que s’oposaven al baptisme als infants, sinó que aquest sacrament s’havia de fer en edat adulta. Alguns també defensaven el rebateig -batejar de nou als adults ja batejats si es convertien-. Moviments com els quàquers o els menonites -coneguts com l’“ala esquerra de la Reforma”.-- foren durament perseguits a l’Europa cristiana, i molts van emigrar a Nordamèrica per poder viure en llibertat conforme a les seves creences, segons va recordar el pastor anabaptista i professor al [Seminari Evangèlic Unit de Teologia](#) (Seut) [Antonio González](#).

Nascut a Lió, [Joan Calví](#) (1509-1564) entra en contacte amb les idees luteranes durant els seus estudis universitaris, i decideix convertir-se. Després que els ginebrins decidissin en votació popular l’any 1536 trencar amb l’Església de Roma i viure “segons l’Evangeli i la paraula de Déu”, el pastor ginebrí Guillaume Farel convida a Calví a viure a Ginebra, on comença a predicar. Dos anys més tard, Farel i Calví són expulsats de Ginebra pel Consell de la Ciutat, tot i que després d’un exili a Estrasburg, al 1541 torna a Ginebra, on va establir-se fins a la seva mort. Durant aquest període, realitzà les seves principals obres teològiques (entre elles, ‘Institució de la Religió Cristiana’), al mateix temps que Ginebra es convertia en una ciutat refugi pels hugonots (francesos convertits a la Reforma).